

Z przysłów kujawskich.

I.

Swojego czasu w Wiśle zamieszczałem przyczynki paremiologiczne, obecnie przedstawię wiązkę ludowych przysłów kujawskich, o ile, że dotąd niektóre może nie były podane. Pochodzą przeważnie z okolic Sapolna.

W. Witowt.

- Bieda. Co za bida, pije się woda.
Bieda. Dłuży moi bida jagiegó bogastwa. (Adl. bieda 73).
Chłop. Chłop, jak tur. (Adl. chłop 123).
Chłop. Chłop, jak zwirz.
Chłop. Taki chłop, baba by gó mietłóm z lasu wygnała.
Chłopiec. Słomiany chłopiec (chłop) złotóm dziwke weźnie.
Chcieć. Z bogiem Kaško, kiej ludzie chcóm.
Cieśla. Cieśli psy d... nieśli.
Człowiek. Na bezludziu i Wacho człowiek.
Dziękuje. Dziękuje w keszyni nie ostanie.
Dziewka. Na co dzieűche niewolić, jak parobek nie kce.
Głupi. Co głupi robisz? — wOde mierze.
Głupiec. Dobry głupiec: — z cudzygó wozu — na swój.
Gospodarz. U gospodarza dadząm mąnki, ale wypendzóm z d... bąnki.
Iść. Jak idzie, to idzie a jak pódzie, to jak z tubka.
Jeść. Jész dobrze — rób dobrze.
Kręcić. Kręci nim jak krowamy w jarzmie.
Kulik. Zniós sie kuliczek ni gniozduchna ni jojuszek (jojuchnów).
Kusy. Gdzie kusymu do zająca. (Adl. kusy 2).
Łyko. Przegryz łyczko. (Zepsuł się, znieprawił, głównie o służbie).
Matka. Urodziła matka Jasia, a nie wi jak imie.
Miód. Jag miód, to łyżkóm.
Miód. Sr... gorzała, że miodu nie dostała.
Mleko. Jak nie było na mlékce, to i nie bydzie na syr-wátce.
Mydłek. Mydłek koszule os... a mówi ze drza padła.
Ostrzyżony. Ostrzyżony, ogolony, to jak d... brat rodzony. (Wiadomo, że wieśniacy niedawno dopiero zarzucili no-

szenie długich włosów a niechęć do nowej mody wyrazili w tem przysłowiu).

Pies. I w naszym wiesce tyż pies zdech.

Pies. Psu pod ogón nie podrós a już... (n. p. klnie, kradnie... i t. d.).

Pisać. Wypisz, wymaluj. (Mówią, gdy co podobne zupełnie do czego drugiego. „Wypisz, wymaluj podobny do NN.“)

Piwowar. Piwowar poszed s... za browor, po d... sie maco a gdzie sie pańskie piwo obroco.

Proszony. Weńdzie nieproszony, wyńdzie nie dziękowany.

Przystać. Przystął jak szewska smoła do butów.

Pytać. Nie pytaję i nie dbaję.

Robić. Rób piersiami, bydziesz ludziami.

Ryba. Taniá rybka, kiepska juszka.

Sarna. Nie za sora dusze. Odm. Nie za koziam dusze.

Sor = kozieł.

Siedzieć. Siedzi jak tabaka w rogu. (Nic nie wie).

Siła. Nie trać bracie siły, tónij na dno.

Sroka. Sr.ka siedzi na płacie. (Gdy kto chce „akać“ czyli nie pochylać a „czyli mówić z książki“, to go tem przysłowiem odstrasząją).

Szewc. Nie uwážejcie, że já szewc a mówcie ze mnęm, jak z prostym człowiekiem.

Szlachcic. Ślachcic, urodzony: mo przez j... szew bez d... rów.

Świat. Co to tera za świat: jak widzę jedno na drugim, to mówię, że sie już znajęm.

Świecić. Świcęm sie, jak psu j..

Towarzystwo. Nie bardzo wielgie ale porządne towarzystwo: dwie k...y, królewski hycel, g...árz i złodziej.

Warza. Jidz wárzjęm a rób co ci kážjęm. Adl. Chleb 74.

Widzieć. Dali s.. jak widzi.

Wieźć. Czekejcie, podwieze. — Nima casu: trzeba iść.

Wilk. Co szare, to wilk. Odm. Co bure...

Wireż. Śmiała sie wireżka z błota a sama była w błocie.

Won. Wąnt ich za płot a mnie za nimi.

Wziąć. Przyszed ktoś, wzion coś, poszedbym za nim, ale nie wim za kim.

Zdrowie. Prztyczka w nos, pięściam w plecy, na zdrowie
waszeci!

Żupan. Żupon równo z d... (O długości żupana).

Żwaniec. Pod Żwańcem, biło sie g... z zas....

Żreć. Nażar sie, aż łeb twardy.

W. Witowt.

Gaiczek śląski.

1. Dej Pan dobry dzień,
Pod wasze okienka,
Przyszliśmy powitać
Pani gospodynka.
Gaiczek zielony,
Pieknie przystrojony.
2. A my tu do tego
Domu wstępujemy,
Wszystkiego dobrego
Wam tu winszujemy.
Gaiczek etc.
3. A na tym gaiczk
Jedwabne sznureczki,
Co my się nawiły
Szykowne dziewczeczki.
Gaiczek etc.
4. Siedzą se gaździnka
Na złotym stołeczku,
Piastują dzieciątko
W białym zagłówecku.
Gaiczek etc.
5. A na tym to placu
Po kolana błota,
Trzęsą się gaździnka,
Od samego złota.
Gaiczek etc.
6. Wyšli se gazdoszek
Do policzka w poście,
Spojrzyć na pszeniczkę,
Niechże im ta rośnie.
Gaiczek etc.
7. A ona im rośla
Jako w lesie sosna,
Dejże Panie Boże,
Coby były kłosa.
Gaiczek zielony,
Pieknie przystrojony.
8. Idą se gazdoszek
Po placu z kulczami,
Odmykać stodołę,
Bo jadą z furami.
Gaiczek etc.
9. A tą tuta miedzą
Siwe gąski lecą,
Idzie se synaczek
Ku dzieusze miedzą.
Gaiczek etc.
10. Idzie on też idzie,
Siatka upaduje,
Już się też synaczek,
Dzieusze raduje.
Gaiczek etc.
11. Nie raduj się i ty,
Bo ci je nie dają,
Bo se też gaździnka,
O nie nie posadzą.
Gaiczek etc.
12. A w tym to tu domie
Szumne konie mają,
Są też tu pacholcy,
Co ich odbywają.
Gaiczek etc.